

SỐ 8

CỐC TÍA

KỊCH HAI HỒI, HAI CẢNH của KHAI HƯNG

ĐÔI NAY

CÓC TÍA

Khái Hưng

ĐỜI NAY
xuất bản 1943

cóc tía

khái hưng

Bìa: **NXB Đời Nay**

Trình bày: **Muôn Phương**

Nguồn: *Internet*

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

cóc tía

Kịch hai hồi, hai cảnh

KHÁI HƯNG

CÓC TÍA
KỊCH HAI HỒI, HAI CẢNH

HỒI THỨ NHẤT

Một khu rừng

Cây khô héo, cỏ cháy, suối cạn

VE, ca

Vui thay mùa hè! Ôm nhau ta nhảy

Ve ve ve ve.. Ve ve ve ve...

Vui thay mùa hè! Nhịp ba nhịp bảy

Ve ve ve ve... Ve ve ve ve...

Cùng nhau ta hát Vui thay mùa hè!

Ve ve ve ve... Ve ve ve ve...

Trong luồng gió mát, Vui thay mùa hè!

Ve ve ve ve... Ve ve ve ve...

Ong vào

ONG – Có im cái mồm cho người
ta làm việc không? Sướng lắm đấy mà
còn hát với nhảy!

VE – Chị này mới hay nhỉ! Chị không thích hát thích nhảy mặc chị, tôi thích hát, thích nhảy mặc tôi. Ai có tự do đấy. Chị cấm đoán sao được tôi?

ONG – Nhưng mà chị ca hát suốt ngày làm người ta khó chịu không làm việc được cơ. Với lại chị làm tôi chóng tai, ngứa mắt lắm. Mọi năm thì chẳng nói làm gì, chứ năm nay trời làm hạn hán cây cối ú rũ, hoa cỏ héo hon, suối, ngòi cạn nước. Nắng độ nửa tháng nữa thì chúng ta chết đói, chết khát hết. Trong tình cảnh ấy, chị và họ hàng chị, và bạn bè chị nữ ngày đêm nhảy rơn ca hát được ư?

VE – Thiết tưởng trong tình cảnh ấy càng nên nhảy rơn, ca hát để quên đói, quên khát chứ!

ONG – Nào quên được!

VE – Không quên hẳn được, nhưng cũng tạm khuây. Ngồi mà nghĩ đến cái khổ, mà than phiền cái khổ phỏng có ích gì?

ONG – Ai ngồi mà nghĩ đến cái khổ! Ai ngồi mà than phiền cái khổ! Người ta chỉ làm việc...

VE – Thì chị đi mà làm việc, để mặc tôi nhảy rơn ca hát, can chi phải nhiều lời, (lại hát);

Mặc dầu đói, khát, Ve ve ve ve...

Ve ve ve ve... Hát rồi ta chết,

Ta đây cứ hát, Ve ve ve ve...

ONG cúi kính – Im! Im ngay! Ta bảo lần cuối cùng, nếu không nghe lời, ta sẽ đốt cho một kim chết bỏ đời bây giờ.

Ve – Vâng, im thì im, làm gì mà chị nóng nảy quá thế?

Ve ra

ONG, cười, nói một mình – Rõ nhẹ chẳng ưa, ưa nặng. Sao không hát nữa đi rồi mà chết? (cười to)

Kiến vào

KIẾN – Chị Ong thích chí điều gì mà cười nhiều thế?

ONG, cúi xuống – Kìa anh Kiến! chào anh, anh đi đâu mà vội vàng, hấp tấp thế?

KIẾN – Tôi lại thăm thửa ruộng năm¹ đằng kia, để xem còn có cách nào cứu vãn được không? Khổ quá, không biết ông Trời ông ấy mê mải chơi bởi gì mà ông ấy lại quên bằng việc mưa thế

¹ Kiến biết cấy năm để ăn.

này! Làm cho đất khô nứt toác, mà chả kiếm đâu ra nước để tát.

ONG – Mật của chúng tôi độ rày cũng hao hụt nhiều lắm, anh ạ. Anh tính nóng thế này thì còn hoa nào sống nổi để mà hút nhụy làm mật.

KIẾN – Vâng, chính thế. May mà đảng các chị với đảng chúng tôi biết cần cù làm việc và ăn chặt dành đấy, chứ lại hoang toàng lười biếng chơi bời thì thế nào chả có ngày chết đói nhăn răng ra.

ONG – Thấy lắm kẻ vô tư vô lự mà ghê sợ. Như mấy chị em cái Ve chẳng hạn, chúng nó vẫn cứ hát hồng nháy nhót được đấy.

KIẾN, cười — Ai chứ cái Ve thì tôi còn lạ gì. Mới mùa rét năm ngoái, mò đến đảng tôi nói khéo để vay mượn. Tôi

ghét cái thói ăn bơ làm biếng, lại hay chơi
bời hát xướng nên đóng cửa đuổi ra. Về
sau nghe đâu cô ả đến van lạy anh Cóc
Tía, anh ấy thương hại thí cho dăm mẻ
gạo, nhờ đó mới còn sống tới ngày nay.
Thế mà ngày nay vẫn không biết lo xa, lại
ca hát được.

ONG – Nghe như anh Cóc Tía
đương đi chiêu mộ các bậc anh tài để lên
đại náo thiên cung một phen.

KIẾN, giọng sợ hãi – Đại náo thiên
cung?

ONG – Phải, anh ấy muốn lên tận
trời để hỏi ông Trời vì có gì lại nắng mãi
không mưa làm hạ giới mất mùa, đói
kém.

KIẾN – Ai dại gì mà đi theo anh ấy
để mang lấy tội vào thân. Chống với Trời

sao được cơ chứ!.. Thôi chào chị, tôi đi làm việc.

ONG – Vậy anh không theo anh Cóc Tía?

KIẾN – Không, tôi chỉ biết cần cù làm lụng. Còn việc chính trị thì tôi xin nhường các bậc anh, chị. Xin chào chị.

Kiến ra

ONG – Anh Cóc Tía nhờ mình cố động hộ việc chiêu mộ anh tài để lên đại náo Thiên cung. Mình thấy anh Kiến là nhà cự phú vùng này, toan rủ anh ấy vào cánh để cùng đi. Ai ngờ anh ta nói lảng rồi chuồn thẳng. Rõ ghét mặt! Chỉ biết bo bo giữ cửa, với cho vay thực nặng lãi vào. Trời làm đói kém mãi, rồi trộm cướp như rươi, liệu có ngồi yên mà hưởng thái bình được không?

Cóc Tía vào

CÓC TÍA – Nói làm nhảm gì thế, chị Ong?

ONG – Chào anh, em đương bực mình đây.

CÓC TÍA – Bực mình về nỗi gì thế?

ONG – Bực mình nhiều nỗi. Trước hết bực mình về nỗi chị Ve chị ấy hát điếc tai nhức óc không làm việc được. Bảo chị ấy im đi, chị ấy lại giở lý sự cùn. Kể đến bực mình về anh Kiến...

CÓC TÍA – À, chị đã nói giúp với anh Kiến hộ tôi cái công việc tôi nhờ chưa?

ONG – Chính em bực mình về câu chuyện ấy.

CÓC TÍA – Nghĩa là anh ấy không theo ta, chứ gì!

ONG – Có thể.

CÓC TÍA – Cái đó không cần! Quý hồ có chị là đủ rồi.

ONG – Em chân yếu tay mềm thì giúp anh được việc gì?

CÓC TÍA – Chị có cái tài châm chích, đủ khiến Trời kinh hoàng... Nhưng kìa, anh HỒ.

Hồ vào

CÓC TÍA – Chào anh HỒ.

ONG – Lạ bác ạ.

HỒ, kiêu hãnh gật đầu – Phải!

CÓC TÍA, vồn vã – Anh HỒ giận dữ ai mà trông có vẻ không vui.

HỒ – Còn vui sao được! Đi từ nãy đến giờ không tìm được nước uống, anh bảo tôi vui sao được? Bao nhiêu tuổi, lạch đều cạn ráo.

CÓC TÍA, cười – Anh có biết lỗi ấy tại ai không?

HỔ – Tại lâu nay nắng mãi không mưa, chứ còn tại ai?

ONG – Vậy thì tại Trời rồi.

CÓC TÍA – Chính thế. Và vì thế tôi quyết phen này lên tận Thiên cung hỏi Trời xem tại sao lâu nay Trời lại nắng mãi không mưa, khiến nước cạn, đất nứt, cây héo, lá khô, hoa, quả cháy rụng, để đến nỗi dân gian ngồi rũ mà chờ chết đói chết khát . . . Vậy liệu anh có đủ can đảm theo tôi làm cái công việc nguy hiểm và khó khăn ấy không?

HỔ, giọng tức giận – Ta há sợ một ai dù ở dưới dương gian hay ở trên thiên giới. Nhưng theo anh thì ta quyết không thèm theo. Họa chẳng anh theo ta thì còn

có lý. Ta đường đường một đấng chúa tể sơn lâm, mãnh dũng bạt chúng, gầm lên một tiếng muôn vật đều khiếp sợ chạy trốn. Còn anh, thân hình bé nhỏ, sức vóc yếu hèn, sao dám hỗn xược muốn ở trên ta, muốn cai quản ta. Không sợ ta tát chết bây giờ ư?

CÓC TÍA, ôm bụng cười – Cóc Tía có biết sợ là gì đâu! Anh tính sợ mà lại dám chiêu mộ anh tài để lên Thiên cung vấn tội Trời! Tôi hãy hỏi anh, trong họ Hồ nhà anh mấy mươi đời xưng vương xưng bá ở cõi rừng này, đã một ai có cái tư tưởng ghê gớm ấy chưa, đã một ai có cái ý nghĩ kinh thiên động địa ấy chưa? Chẳng qua các anh chỉ vênh vênh vào vào, huênh hoang với các chức tướng nhà Trời của các anh. Vả hơn nhau há phải vì to xác hay vì sức mạnh? Hơn nhau chỉ ở trí thông minh và lòng can đảm mà thôi.

HỒ, cười – Thông minh và can đảm cũng bằng thừa, nếu anh không có sức mạnh. Liệu anh có đem can đảm của anh ra mà địch lại với hàm răng mãnh liệt, với cái tát ngàn cân của ta được chẳng? Còn như cái thông minh của anh thì liệu có giúp được anh nhảy cao và xa hơn ta không?

CỐC TÍA, bữu môi – Anh nhảy đã lấy gì làm cao và xa! Chú Châu Chấu, cô Cào Cào nhảy còn giỏi hơn anh nhiều.

HỒ – So với ai, ta chưa biết, chứ so với anh thì ta quyết không thua. Cái nhảy của anh chỉ đủ làm trò cười cho thiên hạ. (quay hỏi Ong) Chị Ong có thuộc bài thơ “CON CỐC NHẢY”, không nhỉ?

ONG – Thừa bác, cháu kém trí nhớ nên không thuộc ạ.

HỔ – Để tôi đọc lại cho mà nghe.
Đây này (ngâm nga):

Con cóc trong hang, con cóc nhảy ra;

Con cóc nhảy ra, con cóc ngồi đấy;

Con cóc ngồi đấy, con cóc nhảy đi.

(cười) Chị đã thấy rõ cái tài nhảy của anh
Cóc Tía tôi chưa?

CÓC TÍA thản nhiên – Nhảy thế
cũng đủ hơn anh rồi, cần gì phải dùng
tài nhiều quá cho thừa.

HỔ trợn mắt tròn xoe – Hơn ta?

CÓC TÍA thông thả – Hơn anh.

HỔ – Anh có bằng lòng thi với ta
ngay bây giờ không?

CÓC TÍA – Sợ gì mà không thi!

HỔ – Thi cả nhảy cao và nhảy xa?

CÓC TÍA – Thi cả nhảy cao và nhảy xa.

HỔ, cười – Anh điên?

CÓC TÍA, mỉm cười – Tôi không điên.

HỔ – Vậy nào thi! Nhưng cuộc gì đã chứ?

CÓC TÍA – Cuộc gì thì cuộc... (ngần ngại) E một mình chị Ong chứng giám cuộc thi chưa đủ, tôi muốn mời tất cả các anh, các chị khác đến đông đủ, anh nghĩ sao?

HỔ – Muốn mời ai thì mời.

CÓC TÍA – Vậy phiền chị Ong giúp cho việc ấy nhé?

ONG – Việc gì cơ, thưa anh?

CÓC TÍA – Chị đi mời hộ chị Ve, anh Cáo, anh Kiến, anh Gấu, anh Vẹt. (mỉm cười) Cần nhất anh Vẹt, vì anh ấy sẽ truyền bá rất mau cái tin đặc thắng...

HỒ – Chắc không phải anh sẽ đặc thắng!

CÓC TÍA – Được, anh cứ chịu khó chờ lát nữa sẽ biết ai đặc thắng. (nói với Ong) Vậy chị làm ơn bay đi khắp mọi nơi trong khu rừng và mời đủ các anh các chị đến chứng kiến cuộc thi này.

ONG – Vâng, em xin đi ngay. (nói một mình): Hồng! Anh Cóc Tía thua mất!

Ong ra

HỒ giọng khinh bỉ – Sao ở đời lại có đứa tự phụ được đến thế!

CÓC TÍA, giọng mỉa mai – Phải, sao ở đời lại có đứa tự phụ được đến thế!

HỒ, hần học – Chúng ta hãy thử một keo đã nào.

CÓC TÍA – Không. Thi thử để anh biết mảnh lời của tôi ấy à! Ở đời chỉ hơn nhau về mảnh lời.

HỒ, cười – Nghĩa là anh sợ tôi chứ gì?

CÓC TÍA – Có lẽ tôi sợ anh thực đấy, vì phong dao đã dạy: “Thứ nhất sợ kẻ anh hùng, thứ nhì sợ kẻ bản cùng vũ phu”.

HỒ, cúi – Anh chỉ được cái nói khoác và nói láo. Đáng lẽ tôi tát chết anh

ngay bây giờ cho bố ghét nhưng e chốc nữa các anh các chị ấy tới, lại tưởng tôi giết anh đi để tránh cuộc thi, nên tôi hãy để cho anh sống đến lúc thi xong đã hãy hay.

CÓC TÍA – Được rồi! Nếu chốc anh thắng tôi, tôi sẽ xin đứng cho anh tát. Muốn tát mấy cái thì tát, tát kỳ chết được tôi thì thôi. Nhưng nếu tôi thắng anh, thì anh nghĩ sao? Thì anh mất cho tôi cái gì.

HỒ, mỉm cười – Nếu anh thắng nổi tôi thì tôi xin đứng để anh tát chết (cười âm ỹ, mỉa mai).

CÓC TÍA,thản nhiên – Tôi không muốn tát ai chết. Vả anh em ai lại đi tát nhau. Tôi chỉ xin anh điều này: Anh sẽ cùng tôi lên đại náo Thiên cung và nhất nhất sẽ tuân theo mệnh lệnh của tôi

HỒ – Được rồi!

*Ong, Ve, Kiến, Giế, Gấu, Vẹt, Công cùng
vào*

VỆT – Chào hai ngài, chào hai quan
bác! Chào nhị vị đại huynh!

GẤU – Chào hai anh.

KIẾN, GIẾ, VE – Chào hai bác.

CÔNG – Lạy bác ạ, chào anh ạ.

CÓC TÍA – Tôi xin cảm ơn các anh
các chị đã đến đông đủ để chứng kiến
cho cuộc thi nhảy của hai chúng tôi.

ONG – Em có mời anh Cáo, nhưng
vừa nghe em nói rút lời, anh ấy rũ ra
cười. Rồi anh ấy bảo em về nói với anh
rằng mai anh ấy sẽ đến viếng và đưa đám
anh.

HỒ đắc chí cười – Hùm hùm! Hùm hùm!

CÓC TÍA. – Anh Cáo không đến cũng chẳng sao, cũng chẳng làm kém vẻ long trọng của cuộc thi Có hai cuộc: Thi nhảy cao,..

HỒ cướp lời – Và thi nhảy xa. Nếu ta đây mà thắng thì anh Cóc Tía sẽ phải đứng để ta tát chết. Nếu anh Cóc Tía thắng thì ta cam đoan đi theo anh ấy để... để (rũ ra cười).

CÓC TÍA trang nghiêm nói tiếp – Để lên thiên đình hỏi Trời xem vì cớ gì độ này Trời lại cứ nắng mãi không chịu mưa xuống một giọt nước nào.

VE, KIẾN, GIẾ, GẤU, CÔNG, vỗ tay.

VỆT – Hay! Hay! Mưa! Mưa! Mưa xuống!

CÓC TÍA – Vậy phiên anh Gấu làm chủ khảo và hai anh...

HỔ – Và anh Công, anh Giế làm giám khảo cho.

VE, nói một mình – Hừ! Anh Công là bạn thân của anh ấy, thảo hèn anh ấy đem ra làm giám khảo. Đến như anh Giế thì thấp sát đất thế kia còn nhìn thấy gì nữa mà giám với khảo!

VET – Tôi xin làm trọng tài, tôi xin làm trọng tài, trọng tài.

CÓC TÍA – Vâng, xin nhờ anh làm trọng tài.

VET – Vậy xin ông chủ khảo khai cuộc.

Gấu nặng nề tiến lên ba bước.

CÓC TÍA – Xin ngài chủ khảo và hai ngài giám khảo đứng xa xa ra cho, sợ chúng tôi nhảy mạnh quá nhỡ xảy ra án mạng chẳng.

Công bay vội lên một cành cây. Giế
cắm đầu chạy còn Gấu đỉnh đạc lùi lại
mười bước.

GẤU – Sửa soạn xong chưa, anh
trọng tài?

VỆT – Mời hai địch thủ ra cho.

Cóc Tía và Hổ xếp hàng

CÓC TÍA – Xin nhường anh đứng
trước.

HỔ, cười – Gám ơn anh. Nhưng
trong hai chúng ta, kẻ nên nhường có lẽ
là tôi.

VỆT – Trong cuộc thi không ai được
nhường ai. Phải công bằng, phải công
bằng. Vậy hai anh phải đứng ngang nhau,
phải đứng ngang nhau.

CÓC TÍA – Xin vâng theo lời ông

trọng tài. Nhưng nếu tôi đứng ngang với anh HỔ, anh ấy sẽ có thể bảo rằng tôi đứng trước anh ấy được, là vì cái đuôi của anh ấy ở sau tôi xa quá, chỉ bằng tôi xin đứng ngang với cái đuôi anh ấy thôi, như thế thiết tưởng cũng là đứng ngang hàng rồi.

VỆT – Bấm ông chủ khảo nghĩ sao, bấm ông chủ khảo nghĩ sao? Ngài có cho lời trình ấy là xác đáng không, là xác đáng không?

GẤU, nặng nề – Xác đáng!

VỆT – Vậy bắt đầu cuộc tỉ thí, bắt đầu cuộc tỉ thí! Xong chưa? Hai anh xong chưa?

HỔ – Xong.

CÓC TÍA – Xong. (ngậm chặt lấy dùm lông đuôi HỔ)

VỆT – Thi nhảy cao trước. Đếm đến ba thì nhảy, nhé! Một, hai... ba, hấp!

HỔ nhảy vọt tới cành thấp và ném mạnh lên cành cao cái đuôi có Cóc Tía ngậm, nhưng cả chủ khảo, giám khảo lẫn trọng tài đều không một ai biết, vẫn tưởng hai địch thủ cùng nhảy một lúc, vì HỔ nhảy nhanh quá, mà các ngài khảo thí lại sợ hãi ngồi tận đằng xa, nên không nhìn rõ. Nhờ sự khôn ngoan ấy, Cóc Tía bám được một cành cao hơn cành của HỔ.

VỆT, tuyên bố – Cóc Tía thắng, Cóc Tía thắng!

Tất cả vỗ tay.

ONG – Tài lắm! anh Cóc Tía!

VE – Ve ve! Giỏi lắm anh Cóc Tía!

HỔ, mặt tái mét — Túc cha chả là tức!

VỆT – Chả tức! Chả tức! Còn cuộc thi nhảy xa. Lo gì! Lo gì!

GẤU, đồng dục – Thi nhảy xa.

VỆT – Định thủ đứng vào chỗ y như lần trước, y như lần trước.

HỔ và Cóc Tía yên lặng trở về chỗ cũ. Cóc Tía lại ngậm đuôi HỔ.

VỆT – Một, hai... ba hấp!

HỔ ghì hết sức nhảy thực xa, và ném mạnh đuôi về đằng trước, nhờ thế mà Cóc Tía ở trước HỔ đến một thước.

VỆT – Cóc Tía lại thắng. Cóc Tía thắng cả hai cuộc thi nhảy cao và nhảy xa, cao và xa.

GẤU – Xin tuyên bố: Cóc Tía toàn thắng.

Gấu trình trọng thông thả đi ra, theo sau Công, Giế, Kiến, Ve. Giế và Kiến bùng miệng khúc khích cười.

Gấu, Công, Giế, Kiến, Ve ra.

CÓC TÍA, cười thân mật – Ở đời thắng bại là thường, kẻ có tinh thần thượng võ không nên lấy bại làm nhục, lấy thắng làm vinh.

HỒ, bẽn lễn – Thôi, anh chẳng cần dài lời. Anh đã thắng và tôi đã bại. Tôi bại thì tôi xin đi theo ủng hộ anh.

CÓC TÍA – Cảm ơn anh. Tôi có óc khôn, anh có sức mạnh; vậy chúng ta sẽ toàn thắng. Việc chúng ta làm là việc ích chung cho tất cả mọi loài, há phải việc riêng của một ai, mà bảo tranh giành

nhau đứng trên đứng dưới. Chẳng qua ai hay mặt nào thì nên đương lấy mặt ấy. (quay sang hai bên) Các anh, chị đây còn ai muốn theo chúng tôi nữa không?

VỆT – Tôi, tôi xin theo.

CÓC TÍA – Được! Tốt lắm! Anh có tài ngôn luận. May ra sẽ nhờ về tài ngôn luận của anh mà xong việc, không cần phải đánh chác gì hết. Còn ai nữa?

ONG – Em xin theo anh lên Thiên cung.

CÓC TÍA – Cám ơn chị. Tôi sẽ phải nhờ đến cái tài châm chích của chị. (nói một mình) Chỉ hiềm thiếu anh Cáo. Không có hẩn không xong.

VỆT – Vậy ta lên đường, ta lên đường thôi chứ.

CÓC TÍA, suy nghĩ – Ta lên đường.
(nói một mình) Phải làm thế này, phải phải. (nói to) Chư tướng hãy lắng tai nghe lệnh ta truyền: Ta cất Hổ lên chức tướng tiên phong đem quân đi trước. Ta sẽ kéo đại đội theo sau.

HỔ – Dạ! tuân lệnh!

VỆT – Đại đội! đại đội! Tuân lệnh!
Tuân lệnh!

Hổ, Vệt, Ong ra.

CÓC TÍA – Thế nào tí nữa Cáo chẳng mò đến đây nhìn xác ta, vì hắn đoán chắc ta đã bị Hổ tát chết rồi. (đi đi lại lại)

Ếch, Ễnh Ương, Nhái Bén cùng vào.

NHÁI BÉN – Kìa bác! Bác chờ ai đấy?

CÓC TĨA – Chào các chú. Các chú đến có việc gì?

ỄNH ƯƠNG – Nghe đồn bác chiêu mộ anh tài, lên đại náo Thiên cung, chúng tôi đến đi theo bác.

ẾCH – Tôi xin lĩnh ấn tiên phong.

ỄNH ƯƠNG – Bác nên nghĩ đến tình anh em thúc bá mà cất tôi lên chức nguyên soái.

NHÁI BẾN – Tôi xin làm quân sư.

CÓC TĨA – Cám ơn các chú. Nhưng việc này là việc công và việc tối quan trọng, không thể đem những anh em, họ hàng bất tài bất lực ra cang đáng được. Vậy xin các chú hiểu cho và về đi.

NHÁI BẾN – Bác coi người ngoài hơn anh em?

ỄNH ƯƠNG – Bác đặt bạn bè lên trên họ hàng?

ẾCH – Bác chả nên thế...

CÓC TÍA – Xin các chú để mặc xác tôi. Cất chú Ếch lên làm tiên phong để gặp quân địch chú quay đầu nhảy về nhé! Cất chú Ễnh Ương lên làm nguyên soái để chú to mồm cãi nhau với quân địch chẳng? Còn chủ Nhái Bén thì được mỗi một cái tài, tài ăn bám, quân sư quân siếc gì chú! Thôi xin mời các chú về... (quát) Các chú có về ngay không?

ẾCH – Hừ, tệ!

ỄNH ƯƠNG – Hừ! Anh với em!

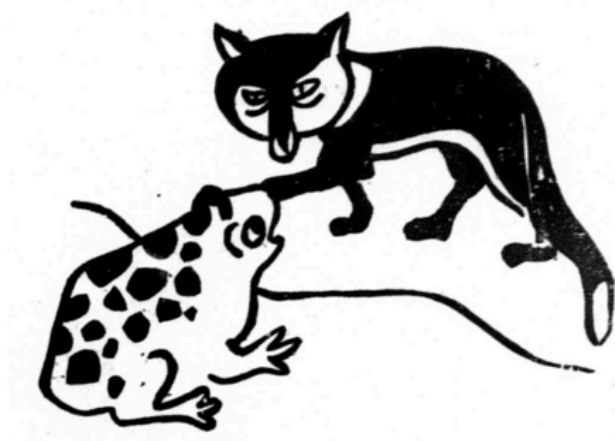
NHÁI BÉN – Hừ! Họ với hàng!

Cả ba cùng ra.

CÓC TÍA – Hừ! anh với em! Hừ! họ

với hàng. Làm việc lớn mà cứ kéo bừa anh em, họ hàng vào, không kể gì đến tài cán, thì thành công sao được! (Cáo thò đầu nhòm vào) Anh Cáo đấy phải không? Tôi đương chờ anh đây.

Cáo vào.

CÁO – Anh chờ tôi? Anh biết tôi đến đây?

CÓC TÍA – Vâng, tôi biết chắc rằng anh sẽ đến đây để ngắm xác tôi.

CÁO, ngơ ngác nhìn – Anh HỔ đâu?

CÓC TÍA, hả rộng miệng – Đây.

CÁO – Đâu?

CÓC TÍA, vẫn hả rộng miệng – Đây.
Tôi vừa ăn thịt.

CÁO, sợ hãi – Ăn thịt?

CÓC TÍA – Phải, ăn thịt. Anh không thấy mồm tôi đầy lông HỔ à ... Đây này, anh ghé gần lại mà nhìn. Phải không? (Cáo cúi sát vào miệng CỐC TÍA) Có phải lông HỔ không?... Cứ ghé gần vào... gần nữa. Tôi không ăn thịt anh đâu mà anh sợ. (Cáo nhảy lùi về phía sau)

CÓC TÍA, cười – Anh nhát quá. Tôi ăn thịt anh làm gì! Vì anh thì được mấy tí thịt! Vả tôi vừa ăn hết một con HỔ, no lắm rồi.

CÁO – Anh ăn thịt anh Hồ?

CÓC TĨA – Anh ấy thua tôi, tôi bắt đi theo tôi lên đại náo Thiên cung, anh ấy không chịu nghe thì chớ, lại còn gọi vợ đến để chực xúm vào đánh tôi. Cáo tiết tôi thịt nghiền chị vợ. Anh chồng vội vàng xin đi theo ngay. Tôi đã giao cho anh ấy chức tiên phong cắt quân đi trước rồi. Còn anh, anh có theo tôi không?

CÁO, giọng run run – Xin vâng ạ.

CÓC TĨA – Vậy chúng ta đi ngay, cho sớm sửa. Và muốn đi được nhanh chóng, anh hãy để tôi cưỡi lên lưng.

Cóc Tĩa cưỡi lên lưng Cáo.

HẠ MÀN

Hết hồi thứ nhất

HỒI THỨ HAI

THIÊN CUNG

Trên một cái sập gụ, Trời ngồi dựa tay lên gối xếp đánh tổ tôm với Nam Tào, Bắc Đẩu, Hằng Nga và Chức Nữ bắc ghế ngồi chung sập.

TRỜI – Không ăn, bốc!

HẰNG NGA, bốc nọc – Nhị văn.

TRỜI – Ăn tốt. (bày bài xuống sập)
Chạm chờ nhị, ngũ, bát văn, Khá quá!
Lục vạn (đánh cây bài xuống). Thôi bốc đi cho ta ù.

CHỨC NỮ, bốc. – Bẩm yêu ạ.

TRỜI – Yêu thì ù! (bày bài xuống sập) Thập thành, thông tôm.

NAM TÀO, đứng dậy – Tàu Thượng đế. xin nghỉ thôi ạ.

TRỜI – Đánh hội nũa, một hội nũa thôi.

NAM TÀO – Tàu Thượng đế, công việc còn bế bộn lắm, hạ thần xin về.

TRỜI – Việc gì? Có việc gì đâu? Việc gì cơ chứ?

NAM TÀO – Tàu Thượng đế, việc sinh ở Hạ giới ạ.

TRỜI, phì cười – Hạ giới thì cần gì. Tưởng việc gì ở Thượng giới!

NAM TÀO – Tàu Thượng đế, lâu nay hạ thâu bận hầu tổ tôm Thượng đế luôn, thành thử sổ Sinh sao nhãng không ghi chép thêm được mấy tên.

TRỜI – Thì Bắc Đẩu giữ việc tử cũng còn ở đây. Không chua thêm tên vào sổ Sinh, cũng không xóa bớt tên ở sổ Tử, thiết tưởng như thế cân cân vẫn thăng bằng, (cười) cân cân Tạo hóa bao giờ cũng giữ thăng bằng, các khanh chẳng phải lo mà thêm mệt xác vô ích.

HẰNG NGA, mỉm cười – Muôn tàu Thượng đế, giá Thượng đế cứ giữ hai bác Nam Tào, Bắc Đẩu ở đây hầu tổ tôm tràn suốt năm ấy sang năm khác, thì hai bác sẽ không ghi thêm, cũng không xóa bớt một tên nào ở sổ Sinh sổ Tử. Như thế có phải ở Hạ giới sẽ không có ai đẻ ai chết nữa không? Họ sẽ bắt tử cả.

BẮC ĐẤU – Cô tính bắt tử với tật bệnh, với nghèo đói thì bắt tử làm gì!

TRỜI, bất bình – Khanh làm như ta không hề nghĩ tới bàn dân thiên hạ! Khanh phải biết có người giàu thì phải có người nghèo, có người khỏe thì phải có người ốm, có người sang thì phải có người hèn. Như thế mới công bằng, mới thực công bằng. Cán cân Tạo hóa bao giờ ta cũng giữ thăng bằng, không chệch một li một tí về bên nào cả. (dịu dàng) Thôi, Khanh đã không muốn đánh nữa thì ta cũng không ép. Nhưng ở lại cùng ta uống rượu đã có được không?

NAM TÀO – Dạ, kẻ hạ thần xin vâng.

TRỜI – Cả Bắc Đẩu nữa, nhé?

BẮC ĐẤU – Dạ.

TRỜI, cười – Bắc Đẩu giữ sổ Tử thì chả cần về vội, phải không? Giữ cái việc chết ấy chỉ được nghe những lời ta oán, quên đi lúc nào người ta ơn lúc ấy.

BẮC ĐẪU – Dạ, muôn tâu Thượng đế, thế mà có chán kẻ vì ốm đau, vì nghèo khổ quá thường kêu van lay lục, khẩn khoản xin hạ thần biên tên vào sổ Tử. Kẻ hạ thần không dám chuẩn lời xin vì ai nấy sống chết đều có số. Số Trời đã định, sửa chữa sổ sách sao được.

TRỜI, cười – Chết, chúng nó cũng kêu, sống, chúng nó cũng kêu, biết làm thế nào cho vừa lòng chúng nó? Nhưng không cần làm vừa lòng chúng nó, cần cân Tạo hóa cứ một mực giữ cho thăng bằng, sống chết mặc thầy chúng nó. Chúng nó xin chết không được thì chúng nó sống vậy chứ sao!

BẮC ĐẦU – Tàu Thượng đế, không
a. Chúng nó sẽ... sẽ trốn nợ đời. Theo
như giọng chúng nó thường nói ở dưới
hạ giới.

TRỜI, nổi thịnh nộ – Chúng nó tự
tử? Chúng nó dám cướp quyền sống
chết ở trong tay ta, và làm lệch cán cân
Tạo hóa? Bọn này, phải tư xuống Diêm
vương trị tội thực nặng mới được. Vạc
dầu! Bỏ tuốt vào vạc dầu!

BẮC ĐẦU – Dạ, muôn tàu Thượng
đế chúng nó khổ sở quá, nghèo đói quá,
đâm ra liều.

TRỜI – Chúng nó khổ sở, mặc! Cán
cân Tạo hóa chỉ cần giữ một mực thăng
bằng. Bớ Nam Tào!

NAM TÀO – Dạ.

TRỜI – Khanh ghi thêm ngay một

tràng dài tên vào sổ Sinh cho ta để sự sinh tử ở Hạ giới được thăng bằng. Những thằng khổ sở trốn nợ đời thì lại bắt những thằng khổ sở khác sống thay vào. Cán cân Tạo hóa cần phải giữ thăng bằng, nghe?

NAM TÀO – Dạ.

TRỜI – Bay! Dem rượu tiên ra để ta thưởng xuân với chư khanh.

LÍNH – Dạ! (bưng khay ngọc chén ngọc đặt lên sập, trong khi một người lính khác thu xếp bài tổ tôm cất di).

HẰNG NGA – Muôn tâu Thượng đế, ở Thượng giới, ta thưởng xuân luôn, vì quanh năm toàn là mùa xuân. Chứ như ở Hạ giới bây giờ đương nắng rát.

TRỜI – Có mưa thì phải có nắng. Đối với Hạ giới bao giờ cán cân Tạo hóa

cũng giữ thăng bằng. (có tiếng ồn ào ở phía ngoài) Cái gì thế, chúng bay?

Viên canh công Thiên cung vào

VIÊN CANH CÔNG – Muôn tàu Thượng đế, có tên Cóc Tía ở Hạ giới xin vào hầu.

TRỜI, ngẫm nghĩ – Cóc Tía?... Thân hình nó như thế nào, mà tên nó dữ dội thế?

VIÊN CANH CÔNG – Muôn tàu Thượng đế, hấn chỉ bằng cái nắm tay kẻ hạ thần.

TRỜI – Sao không đuổi cổ nó ra?

VIÊN CANH CÔNG – Muôn tàu Thượng đế, kẻ hạ thần có nói Thượng đế đương bận đánh tổ tôm, thì tên ấy cười hỏn xược mà nói rằng Thượng đế cử

mê mãi cờ bạc như thế, chẳng trách quên cả việc làm mưa, khiến Hạ giới bị nắng thiêu, muôn vật lâm vào cảnh đói khát, khổ sở.

TRỜI, mắng át – Quân hỗn xược!
Quân xác láo!

VIÊN CANH CÔNG – Dạ, kẻ hạ thần xem chừng hấn can đảm lắm, lại có các tên Hồ, tên Vệt, tên Cáo, tên Ong đi hộ vệ. Hạ thần thấy một đoàn hung hăng dữ tợn nên rất lấy làm sợ hãi.

TRỜI, suy nghĩ nói một mình – Chắc đây là một bọn côn đồ ở Hạ giới, hay một lũ khó đói làm liều. Ta hãy cứ hứa chuẩn lời xin của chúng để tống cổ chúng xuống Hạ giới đã, rồi hãy hay. (nói to) Nếu phải thế thì cho nó vào hầu, cán cân Tạo hóa bao giờ cũng giữ thăng bằng, ta không vì nó hỗn láo mà không chấp đơn của nó.

Vậy ra đưa nó vào. Mà chỉ một đứa mang đơn thôi, đừng để chúng nó ủa cả vào làm huyên náo Thiên cung, nghe!

VIÊN CANH CỔNG – Dạ.

Viên canh cổng ra. Một lát sau Vệt vào.

TRỜI – Tên kia là Cóc Tía ở Hạ giới, phải không?

VỆT – Dạ. Tàu Trời, con là Vệt, là Vệt, là Vệt ạ.

TRỜI, đập bàn ra oai – Vệt! Thế tên Cóc Tía đâu lại không vào hầu?

VỆT– Dạ, thống tướng con đứng chờ ngoài thiên môn, cho con mang đơn vào trình Trời trước ạ. Thống tướng con sẽ xin vào sau ạ, sẽ xin vào sau ạ, sau ạ.

TRỜI – Nói gì mà liến thoắng thế? Nam Tào.

NAM TÀO – Dạ.

TRỜI – Đọc lá đơn xem nó xin
những gì.

NAM TÀO, ra cầm lấy lá đơn ở tay
Vẹt cúi đầu dâng lên, rồi mở ra đọc:

*Muôn tâu Thượng đế, Trời còn nắng rát,
Thần là Cóc Tía, Dân sẽ chết mòn,
Quê dưới trần gian, Một mống chẳng còn,
Cùng với một đoàn Ruộng thành hoang địa,
Vẹt, Ong, Hồ, Cáo; Rừng sâu tứ phía
Có ấu, có lão, Vẳng giống sinh linh.
Có nữ, có nam; “Làm ra hiện tình,
Hợp nhau lại làm Ai, người có lỗi?”
Lá đơn đệ bẩm. Dân gian thường hỏi,
Xin Trời chứng giám, Thực khó trả lời.
Soi thấu khúc nhôi, Đành lên tận Trời.
Cho lũ chúng tôi Trước sân khấu thủ.*

<i>Đội ơn vạn bội.</i>	<i>Lòng nhân xin rửa</i>
<i>Nguyên nay Hạ giới</i>	<i>Thương tới dân hèn.</i>
<i>Bị nạn khô khan:</i>	<i>Dạy rõ một phen</i>
<i>Trời cứ rằng tràn</i>	<i>Rằng ai có lỗi?</i>
<i>Đồng điền nứt toác,</i>	<i>Rồi xin trị tội</i>
<i>Cỏ hoa héo rạc,</i>	<i>Cho dân được nhờ.</i>
<i>Cháy cả lúa màu.</i>	<i>Một bọn dân ngu</i>
<i>Tình cảnh đốn đau,</i>	<i>Của Trời khẩu bầm.</i>
<i>Muôn dân đói khát.</i>	

TRỜI – Tên kia lão! Dám vô lễ với ta!

VỆT – Dạ, xin Trời soi xét, chúng con đâu dám vô lễ. Chúng con chỉ lên kêu Trời thương chúng con phận nào chúng con được nhờ phận ấy, được nhờ phận ấy.

TRỜI – Lính đâu, đuổi cổ nó ra. Cái bọn dân hèn ở hạ giới chúng nó hỗn xược quá lắm!

LÍNH – Dạ. (ấn bừa Vệt ra khỏi cửa)

Vệt ra

HẰNG NGA, cười – Thằng cha trông bộ láu lém quá.

CHỨC NỮ – Chắc nó làm nghề hát chèo.

HẰNG NGA – Không, nó nói lắp thế, hát hỏng gì!

NAM TÀO – Nó là quân sư của Cóc Tía.

TRỜI, vẻ nghi ngại – Bọn dân ngu ngốc. Chiều sao nổi chúng nó. Cho chúng nó sống chúng nó kêu ca, bắt chúng nó chết chúng nó cũng kêu ca. Mưa nhiều,

chúng nó oán, nểng lăm, chúng nó cũng oán. Chỉ có một cách là cho thần Dịch xuống Hạ giới giết bớt bọn dốt nát đi. Làm như thế lại sẽ tránh được cả cho chúng nó cái nạn dân mẫn...

Có tiếng huyền nào ở ngoài cửa, rồi bọn Cóc Tía xô đẩy viên canh cổng, kéo ùa vào.

TRỜI, thét – À! quân này phá nhà Trời!

CHỨC NỮ – Trời ơi! (Chạy ẩn vào phiu sau sập)

TRỜI – Có phải chúng mày định phá Thiên cung thì chúng mày bảo?

CÓC TÍA – Chúng tôi đâu dám phá Thiên cung. Chúng tôi chỉ xin Trời soi xét cho một việc.

TRỜI – Tao chẳng soi xét, xét soi gì ráo. (quát) Lính đâu tổng cổ chúng nó ra.

LÍNH – Dạ! (sấn lại gần giờ roi dọa vụt)

CÓC TÍA, hô – Ong! Chì bay vào chấm nọc độc trúng mắt nó cho ta.

ONG – Dạ, dạ! (bay sả vào đốt)

LÍNH, chạy kêu – Trời ơi, nó đốt mù con rồi!

TRỜI, thét. – Sét ra trị nó cho ta.

Sét, đầu gà, mỏ gà, nhảy ở trong ra mổ Ong.

CÓC TÍA – Bớ Cáo ra bắt lấy nó cho ta.

Cáo, nhảy phắt một cái ra giữa sân khấu, Sét kinh hoàng bỏ chạy, vừa chạy vừa kêu thành tiếng gà.

TRỜI, thét – Bớ chó Ngao!

CÓC TÍA, cũng hô – Bớ Hổ! (Chó Ngao vừa ra đã bị Hổ vồ ăn thịt)

VỆT, vỗ tay cười – Hi hi hi! Đại thắng, đại thắng! Toàn thắng, toàn thắng!

CÓC TÍA – Muôn tâu Trời, Trời còn tướng nào tài hơn nữa để Cóc Tía tôi xin đối địch?

TRỜI, làm lành, cười – Cậu Cóc Tía ở dưới Hạ giới luyện được một đoàn quân mạnh mẽ đấy. Ta ban khen cho, nghe!

CÓC TÍA – Dạ, chúng con quả không muốn vô lễ chống lại Trời, xin Trời xét lại cho.

TRỜI – Các con có tội gì đâu.

BẮC ĐẦU, thét – Cóc Tía! Người
đừng cậy mạnh mà làm huyên náo cả
chốn Thiên cung. Chuyến này ta sẽ ghi
tên ngươi vào sổ Tử, cho ngươi hết kiếp.

CÓC TÍA, cười – Bẩm được, xin cụ cứ ghi tên cháu vào sổ Tử, nhưng nhờ cụ hãy kêu Trời mưa xuống cho chúng cháu được nhờ, chúng cháu chỉ xin có thế. Chúng cháu ở Hạ giới nghe tin đồn rằng Trời và cụ Nam Tào, cụ Bắc Đẩu ngày đêm chỉ ham mê cờ bạc chơi bời, chẳng nghĩ gì đến Hạ giới. Còn viên quan coi mưa thì đã lười biếng lại hay ăn tiền. Vùng nào có lễ bái cầu đảo, ngài mới mưa cho một trận. Dân chúng cháu chẳng chịu lễ lạc – và nghèo đói lấy gì mà lễ! – nên ngài để luôn ba tháng nay không mưa cho một giọt. (nói với Trời) Dân tình khổ sở, xin Trời rủ lòng thương.

TRỜI – Cậu có nói ta mới rõ. Nếu tên Vệt ngôn ngữ cũng rành rọt được như cậu, thì đâu đến nỗi.

VỆT, liền thoảng – Bẩm Trời, con cũng nói rành rọt. Con cũng nói rành rọt

như anh Cóc Tía con, như anh Cóc Tía con. Nhưng Trời không hiểu là vì con chỉ nói bằng lời nói, còn anh Cóc Tía con...

CÓC TÍA, ngắt lời – Im ngay! Đứng trước cửa Trời không được vô lễ. Trời đã chuẩn y cho lời xin của chúng ta là đủ rồi.

TRỜI – Cậu thử nhắc lại xem nào. Ta nay già nua lẫn cấn... Lời xin gì thế nhỉ?

CÓC TÍA – Tàu Trời, Trời sẽ trị tội viên quan giữ phần việc làm mưa, và bắt phải mưa ngay xuống Hạ giới, để cứu vớt lấy vườn, ruộng, cây cối.

TRỜI – Cậu chỉ xin có thế?

CÓC TÍA – Dạ, con chỉ xin có thế.

TRỜI – Được rồi! Lính đâu! Cho đòi thần Mưa, điệu cổ ra đây.

LÍNH – Dạ!

Thần Mưa vào

TRỜI, đứng dậy ra tát thần Mưa, ý chừng để lấy lòng Cóc Tía – Sao làm việc lười biếng thế hử? Bỏ đi đâu mà ba tháng nay khu rừng cậu Cóc Tía không nhận được một giọt nước mưa nào, hử?

THẦN MƯA quỳ tâu – Muôn tâu Thượng đế, bọn dân Hạ giới khó chiều lắm. Nếu hạ thần làm việc chăm chỉ mưa nhiều, mưa luôn, rồi ruộng, vườn chúng bị ngập lụt, chúng cũng ta thán hạ thần.

TRỜI, mỉm cười bảo Cóc Tía – Cậu đã nghe chưa?

CÓC TÍA – Thiết tưởng đã là Trời thì phải biết mưa bao nhiêu là đủ, nắng bao nhiêu là vừa. Chứ mưa đến nỗi ngập lụt, nắng đến nỗi khô khan thì chẳng hóa

ra Trời mưa liều nắng liều ư?

NAM TÀO – Cóc Tía không được vô lễ!

TRỜI – Được, cứ để cậu ấy nói. Dân Hạ giới họ thẳng thắn, chất phác, không biết uốn nắn những lời văn hoa đầy thôi.

HẰNG NGA – Muôn tâu Thượng đế, có ra gì cái loài Cóc vũ phu. Ở cung điện Quảng Hàn của tiện thiếp có chán Cóc thủy tinh, pha lê biết múa đủ các điệu, ca đủ các giọng, để rồi tiện thiếp dâng lên Thượng đế một đôi.

CÁO – Cóc thủy tinh, pha lê của cô có giết được hổ, có ăn thịt được hổ không?

HẰNG NGA – Cóc ăn thịt hổ?

CÁO – Thưa cô, hẳn chứ!

TRỜI – Nhưng ta hãy trở lại điều yêu cầu thứ hai của cậu Cóc Tía. Cậu xin mưa, nhưng nhờ mưa nhiều ngập lụt thì cậu không được kêu ca gì nữa nhé?

CÓC TÍA – Muôn tâu Trời, chỉ khi nào con muốn mưa thì hãy mưa.

TRỜI, cười – Ta biết sao được khi nào cậu muốn mưa?

CÓC TÍA – Khi nào con nghĩ rằng là con đòi mưa đó, vậy những lúc ấy Trời cứ mưa xuống cho.

TRỜI – Được rồi. Ta chuẩn y! Cậu còn xin điều gì nữa không?

CÓC TÍA – Tâu Trời, không ạ.

TRỜI – Vậy bãi trào.

Trời cùng Nam Tào, Bắc Đẩu, Hằng Nga, Chúc nữ, Sét, Mưa, Lính đều ra.

CÓC TĨA, reo – Đắc thắng!

ONG – Toàn thắng!

VỆT, hát –

Anh Cóc là cậu ông Trời,

Ai mà trêu cậu thì Trời đánh cho.

HỔ – Từ nay Cóc nghiêng rằng sẽ
làm chuyển động bốn phương trời.

VỆT– Nào, chúng ta cùng nhau cất
tiếng hát trở về Hạ giới nào!

Tất cả vừa đi vừa hát:

Anh Cóc là cậu ông Trời,

Ai mà trêu cậu thì Trời đánh cho.

HẠ MÀN

SÁCH HỒNG

ĐÃ XUẤT BẢN :

Số 1 : Ông đồ Bờ của Khải Hưng (hết)

— 2 : Con cá thần của Hoàng Đạo (hết)

— 3 : Quyền sách của Thạch Lam (hết)

— 4 : Hai thế khôn của Thế Lữ

— 5 : Quyền sách ước của Khải Hưng

— 6 : Hai chị em của Thiện Sĩ

— 7 : Lên cung trăng của Hoàng Đạo

Số 8 : Cốc tíu của Khải Hưng

ĐƯƠNG IN :

Số 9 : Cái ấm đất của Khải Hưng

NHÀ XUẤT BẢN « ĐỜI NAY »

Imp. Ngày-Nay, Hà Nội

